

63

**Z Á K O N
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

z 18. februára 1993

o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1**Štátne symboly Slovenskej republiky**

Štátne symboly Slovenskej republiky, ktorými sú štátny znak, štátna vlajka, štátna pečať a štátna hymna,¹⁾ možno vyobrazovať, zhotovovať a používať len spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

Štátny znak Slovenskej republiky**§ 2****Vyobrazenie štátneho znaku Slovenskej republiky**

(1) Štátny znak Slovenskej republiky (ďalej len „štátny znak“) tvorí na červenom ranogotickom štíte dvojité strieborný kríž, vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia.²⁾ Driek a ramená kríža sú na koncoch rozšírené a vhlbené, vrchy sú oblé.

(2) Štátny znak sa vyobrazuje farebne. Výnimočne, ak to nie je z objektívnych dôvodov možné alebo vhodné, možno od farebného vyobrazenia upustiť.

(3) Striebornú farbu dvojitého kríža v štátnom znaku možno pri jeho farebnom vyobrazení nahradiť i bielou farbou.

(4) Za štátny znak sa považuje aj jeho jednofarebné grafické zobrazenie alebo stvárnenie z kovu, kameňa, z keramického či z iného materiálu, akovým vyobrazením zodpovedá vyobrazeniu štátneho znaku.

(5) Vyobrazenie štátneho znaku tvorí prílohu č. 1 tohto zákona.

§ 3**Používanie štátneho znaku**

(1) Štátny znak používajú

- a) Národná rada Slovenskej republiky a Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky,

- b) prezident Slovenskej republiky a Kancelária prezidenta Slovenskej republiky,
c) vláda Slovenskej republiky,
d) ministerstvá a iné orgány štátnej správy Slovenskej republiky,
e) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,
f) prokuratúra, súdy a Ústavný súd Slovenskej republiky,
g) notári,³⁾
h) diplomatické misie, stále misie a konzulárne úrady Slovenskej republiky,
i) ozbrojené sily, bezpečnostné zbory a Zbor požiarnej ochrany Slovenskej republiky,
j) štátne školy.

(2) Štátny znak môžu používať aj

- a) Slovenská akadémia vied a jej orgány a ďalšie štátne vedecké ustanovizne,
b) štátne múzeá a galérie a ďalšie štátne ustanovizne z oblasti kultúry,
c) štátne peňažné ústavy a štátne poisťovne (ďalej len „ustanovizne“),
d) orgány územnej samosprávy.

(3) O spôsobe používania štátneho znaku v ozbrojených silách, v bezpečnostných zboroch a v Zbore požiarnej ochrany Slovenskej republiky rozhoduje príslušný minister.

(4) Štátny znak používajú na svoje označenie fyzické a právnické osoby, ktoré reprezentujú Slovenskú republiku na oficiálnych medzinárodných podujatiach.

(5) Štátny znak môžu používať aj iné fyzické a právnické osoby s výnimkou označenia ich budov, listín, pečiatok a rovnošiat; to sa nevzťahuje na fyzické a právnické osoby, o ktorých to ustanovuje osobitný predpis.⁴⁾ Všetky fyzické a právnické osoby môžu používať štátny znak vždy len takým spôsobom, aby jeho použitie bolo dôstojné a zodpovedajúce jeho postaveniu ako štátneho symbolu.

(6) Štátny znak sa používa na označenie

- a) hraníc Slovenskej republiky s inými štátmi,

¹⁾ Čl. 8 Ústavy Slovenskej republiky.

²⁾ Čl. 9 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

³⁾ § 12 ods. 2 písm. d) a § 16 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok).

⁴⁾ Napr. § 14 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch.

- b) budov štátnych orgánov, ustanovizní a orgánov územnej samosprávy uvedených v odsekoch 1 a 2,
- c) volebných miestností, zasadacích miestností, štátnych orgánov a ustanovizní, obradných siení, slovenských národných pamätníkov,
- d) insígnií predstaviteľov štátnych orgánov a ustanovizní Slovenskej republiky a insígnií používaných pri uzavieraní manželstva,
- e) radov a vyznamenaní Slovenskej republiky,
- f) listín, pečatí a úradných pečiatok štátnych orgánov a ustanovizní Slovenskej republiky,
- g) úradných preukazov vydávaných štátnymi orgánmi Slovenskej republiky,
- h) vecí a území chránených podľa predpisov o ochrane prírody a ochrane pamiatok,
- i) bankoviek, mincí a štátnych cenín.

§ 4

Štátny znak na budovách

(1) Štátny znak sa používa na vonkajšie označenie budov štátnych orgánov, ustanovizní a orgánov územnej samosprávy takto:

- a) ak má v budove sídlo viac štátnych orgánov, ustanovizní alebo orgánov územnej samosprávy oprávnených používať štátny znak, označuje sa budova len jeho jedným vyobrazením,
- b) ak štátny orgán, ustanovizeň alebo orgán územnej samosprávy, ktoré sú oprávnené používať štátny znak, sídlia vo viacerých budovách, označuje sa ním len hlavná budova,
- c) štátny znak sa umiestňuje nad tabuľou, na ktorej je uvedený názov štátneho orgánu, ustanovizne alebo orgánu územnej samosprávy oprávnených ho používať; v odôvodnených prípadoch možno výnimočne štátny znak vyobraziť na tabuli spolu s názvom štátneho orgánu, ustanovizne alebo orgánu územnej samosprávy,
- d) štátny znak sa umiestňuje v strede nad priečelím budovy, nad hlavným vchodom alebo na pravej strane hlavného vchodu z čelného pohľadu,
- e) pri súčasnom použití štátneho znaku a iného znaku sa štátny znak umiestňuje z čelného pohľadu vľavo od iného znaku.

(2) Ak štátny znak nie je súčasťou architektonickej výzdoby budovy, použije sa na jej označenie tabuľa s jeho vyobrazením zhotovená zo smaltovaného plechu s výškou 30 cm, 40 cm alebo 60 cm.

(3) Štátny znak sa neumiestňuje na budovách, na ktorých by vzhľadom na ich stav nebolo jeho použitie dôstojné.

(4) Ak budova prestane slúžiť ako sídlo štátneho orgánu, ustanovizne alebo orgánu územnej samosprávy uvedených v § 3 ods. 1 a 2, štátny znak sa z nej sníme dňom ich zániku alebo dňom účinnosti rozhodnutia o zmene ich sídla.

(5) Za označenie budovy štátnym znakom a za jeho náležitú údržbu zodpovedá vlastník (správca) budovy. Ak štátny orgán, ustanovizeň alebo orgán územnej samosprávy uvedené v § 3 ods. 1 a 2 nie sú vlastníkami (správcami) budovy, zodpovedajú za označenie budovy štátnym znakom. Vlastník (správca) budovy je povinný toto označenie strpieť.

§ 5

Štátny znak na listinách

(1) Štátnym znakom sa označujú len listiny, ktoré obsahujú rozhodnutie alebo uznesenie štátneho orgánu Slovenskej republiky, alebo ktorými sa úradne osvedčujú dôležité skutočnosti alebo oprávnenia (napr. rodný list, sobášny list, úmrtný list, školské vysvedčenie, diplom).

(2) Štátne orgány a ustanovizne Slovenskej republiky používajú štátny znak takto:

- a) na listinách a iných úradných tlačivách určených na hromadné alebo opakované používanie je štátny znak predtlačený farebne alebo len v kresbe,
- b) na ostatných úradných listinách, ktoré obsahujú rozhodnutie alebo uznesenie štátnych orgánov Slovenskej republiky alebo osvedčenie dôležitých skutočností alebo oprávnení, sa používa odtlačok úradnej pečiatky so štátnym znakom.

§ 6

Štátny znak na úradných pečiatkach

(1) Úradné pečiatky so štátnym znakom [§ 5 ods. 2 písm. b)] sú okrúhle s priemerom 36 mm, po obvode kruhu okolo štátneho znaku je označenie štátneho orgánu alebo ustanovizne Slovenskej republiky, prípadne aj ich sídlo. Na osobitné účely, najmä na úradné tlačivá, sa používajú okrúhle úradné pečiatky so štátnym znakom s priemerom 17 mm a 22 mm.

(2) Orgány územnej samosprávy označujú úradnými pečiatkami so štátnym znakom a nápisom Slovenská republika listiny obsahujúce rozhodnutie alebo osvedčenie dôležitých skutočností alebo oprávnení vo veciach, v ktorých vykonávajú štátnu správu podľa osobitných predpisov.

Štátna vlajka Slovenskej republiky

§ 7

Vyobrazenie štátnej vlajky Slovenskej republiky

(1) Štátna vlajka Slovenskej republiky (ďalej len „štátna vlajka“) sa skladá z troch pozdĺžnych pruhov - bieleho, modrého a červeného, rovnakej šírky, usporiadaných pod sebou. Na prednej polovici listu štátnej vlajky je umiestnený štátny znak.⁵⁾ Štátny znak na štátnej vlajke je rovnako vzdialený od horného, predného a spodného okraja štátnej vlajky a jeho výška sa

⁵⁾ Čl. 9 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

rovná polovici výšky štátnej vlajky. Na styku štitu s inou ako bielou farbou je biely lem, široký jednu stotinu dĺžky štátnej vlajky. V štátnom znaku na štátnej vlajke sa nepoužíva žiadna obrysová linka. Pomer strán štátnej vlajky je 2:3.

(2) Vyobrazenie štátnej vlajky tvorí prílohu č. 2 tohto zákona.

(3) Štátna vlajka sa môže používať aj vo forme štátnej zástavy (10).

Spôsob používania štátnej vlajky

§ 8

(1) Štátna vlajka sa vztyčuje na vlajkový stožiar.

(2) Štátne orgány, ustanovizne a orgány územnej samosprávy používajú štátnu vlajku pri príležitosti štátnych sviatkov a dní významných pre štát. Štátne orgány Slovenskej republiky ňou označujú budovy, v ktorých sídlia, aj mimo týchto príležitostí.

(3) Výzvu na použitie štátnej vlajky vydáva

- a) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak ide o oficiálnu príležitosť republikového významu,
- b) obec, ak ide o oficiálnu príležitosť miestneho významu.

(4) Pri medzinárodných podujatiach v Slovenskej republike sa pri nepárnom počte vlajok štátna vlajka umiestňuje uprostred; pri párnom počte na ľavej strane z čelného pohľadu v prostrednej dvojici.

(5) Ak ide o významnú udalosť Slovenskej republiky alebo o významnú udalosť miestneho významu, používa sa vždy štátna vlajka; popri nej sa používa štátna vlajka iného štátu vtedy, ak je prítomná oficiálna delegácia iného štátu. V tomto prípade sa používa štátna vlajka na čestnejšom mieste, vľavo z čelného pohľadu.

(6) Ak sa pri výzdobe používa štátna vlajka i vlajka obce (mesta), obidve sú umiestnené v rovnakej výške vedľa seba, pričom sa štátna vlajka z čelného pohľadu umiestňuje vľavo.

(7) Na štátnej vlajke, ani na stožiaroch sa ne-umiestňujú nijaké ozdoby, nápisy, vyobrazenia, stuhy a pod. Stožiar štátnej vlajky na verejnom priestranstve sa umiestňuje vpravo od rečniceho pultu pri pohľade od tohto pultu.

(8) Pri štátnom smútku sa štátna vlajka spúšťa do pol žrde. Pri smútočnom obrade sa z rakvy sníma pred jej spustením do hrobu alebo žiaroviska.

(9) Štátna vlajka sa nesmie použiť poškodená, ani zašpinená a nesmie sa zväzovať do ružice.

(10) Štátna vlajka sa vztyčuje a sníma bez prerušenia, pomaly a dôstojne; pri snímaní sa nesmie dotýkať zeme.

(11) Týmto ustanoveniami nie sú dotknuté zvyklosti pri označení budov diplomatických misií, stálych misií

a konzulárnych úradov cudzích štátov a zvyklosti pri medzištátnych rokovaniach a pod.

§ 9

Vlajková výzdoba sa začína najneskôr o 18.00 hodine dňa predchádzajúceho slávnostnej udalosti a skončí sa najskôr o 8.00 hodine nasledujúceho dňa. Obce upravujú trvanie vlajkovej výzdoby primerane.

Štátna zástava

§ 10

(1) Štátna zástava je utvorená podľa štátnej vlajky; je vždy pevne spojená so žrdou alebo priečnym ráhnom. Vzájomný pomer šírky a dĺžky štátnej zástavy sa ustanovuje tak, že dĺžka štátnej zástavy nepresahuje trojnásobok jej šírky.

(2) Na štátnej zástave použitej vo forme koruhvy sa štátny znak nachádza vo zvislej polohe.

(3) Vyobrazenie štátnej zástavy a koruhvy Slovenskej republiky tvorí prílohu č. 3 tohto zákona.

(4) Na používanie štátnej zástavy sa vzťahujú ustanovenia § 7 okrem odsekov 1, 8 a 10.

§ 11

(1) Na používanie štátnej vlajky a štátnej zástavy sa vzťahujú ustanovenia § 3 okrem odseku 1 písm. g).

(2) Fyzické i právnické osoby môžu používať štátnu vlajku i štátnu zástavu; ich použitie však musí byť dôstojné a musí zodpovedať postaveniu štátnych symbolov Slovenskej republiky.

§ 12

Štátna pečať Slovenskej republiky

(1) Štátna pečať Slovenskej republiky⁶⁾ (ďalej len „štátna pečať“) je okrúhla. V jej strede je vyobrazený štátny znak, pričom farby znaku sú vyznačené heraldickým šrafovaním. Okolo štátneho znaku je do kruhu umiestnený nápis (kruhopsis) Slovenská republika. V dolnej časti kruhopisu štátnej pečate je lipový listok. Priemer štátnej pečate je 45 mm.

(2) Štátna pečať sa používa na originál listiny ústavy a ústavných zákonov Slovenskej republiky, medzinárodných zmlúv, poverovacích listín diplomatických zástupcov a v ďalších prípadoch, v ktorých je jej použitie obvyklé.

(3) Pečatidlo štátnej pečate uschováva prezident Slovenskej republiky.

(4) Vyobrazenie štátnej pečate tvorí prílohu č. 4 tohto zákona.

⁶⁾ Čl. 9 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

§ 13

Štátna hymna Slovenskej republiky

(1) Štátnou hymnou Slovenskej republiky (ďalej len „štátna hymna“) sú prvé dve slohy piesne Nad Tatrou sa blýska.⁷⁾

(2) Štátna hymna sa hrá alebo spieva najmä pri príležitosti štátnych sviatkov, pamätných dní, výročí a pri iných významných príležitostiach.

(3) Na použitie štátnej hymny sa primerane vzťahuje § 7 ods. 5.

(4) Text štátnej hymny a jej notový záznam tvoria prílohu č. 5 tohto zákona.

Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 14

Zodpovednosť

(1) Za zaobchádzanie so štátnymi symbolmi a za ich ochranu, ako aj za zaobchádzanie so štátnou zástavou a úradnými pečiatkami so štátnym znakom a za ich ochranu zodpovedá ten, kto ich použil.

(2) Porušenie povinností ustanovených týmto zákonom je priestupkom, ak nejde o trestný čin.⁸⁾

(3) Na konanie o priestupkoch sa vzťahujú osobitné predpisy.⁹⁾

§ 15

Zrušujú sa

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1990 Zb. o používaní štátneho znaku, štátnej vlajky, štátnej pečate a štátnej hymny Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb.
2. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 253/1990 Zb., ktorou sa vykonáva zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1990 Zb. o používaní štátneho znaku, štátnej vlajky, štátnej pečate a štátnej hymny Slovenskej republiky.

§ 16

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Ivan Gašparovič v. r.

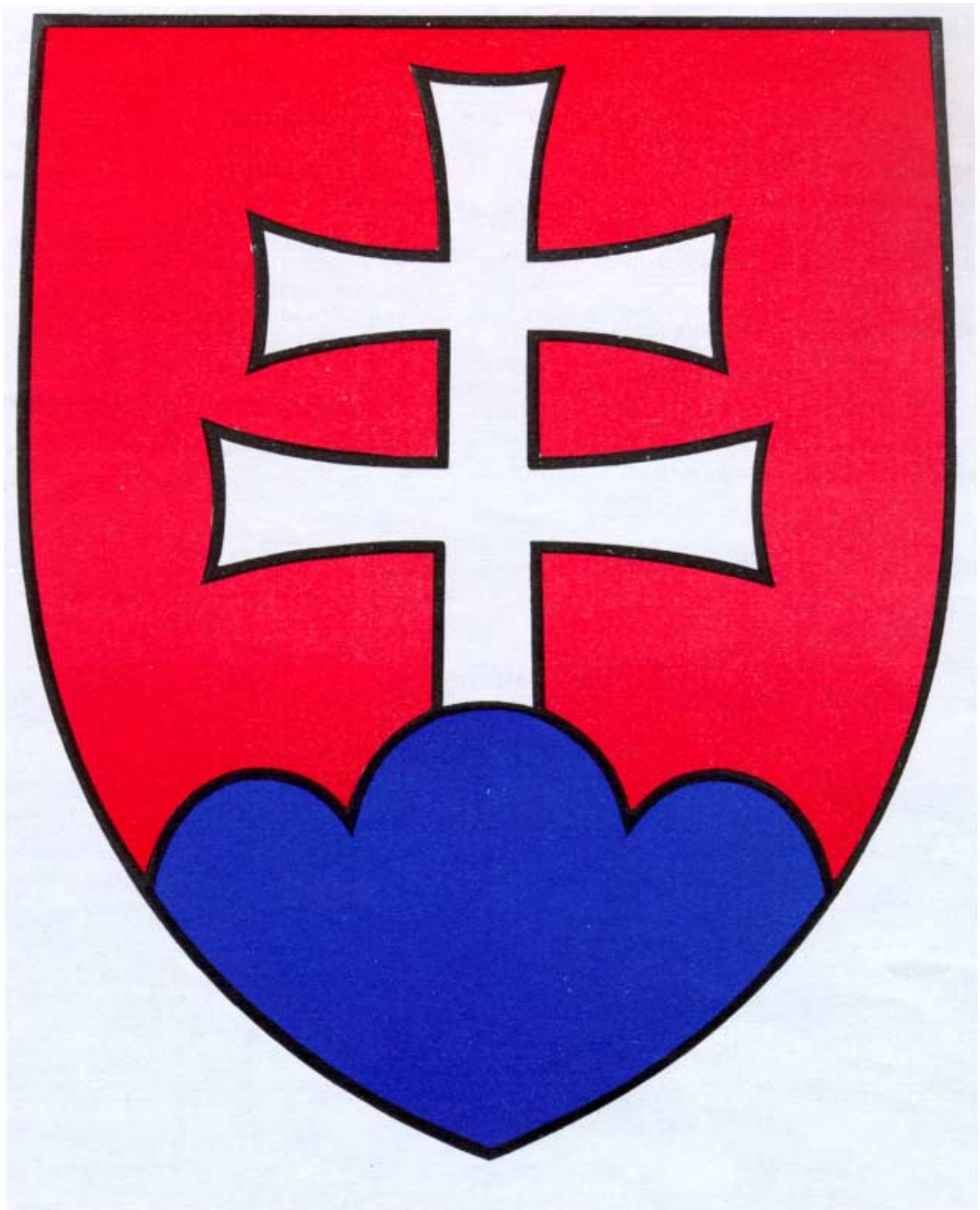
Vladimír Mečiar v. r.

⁷⁾ Čl. 9 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

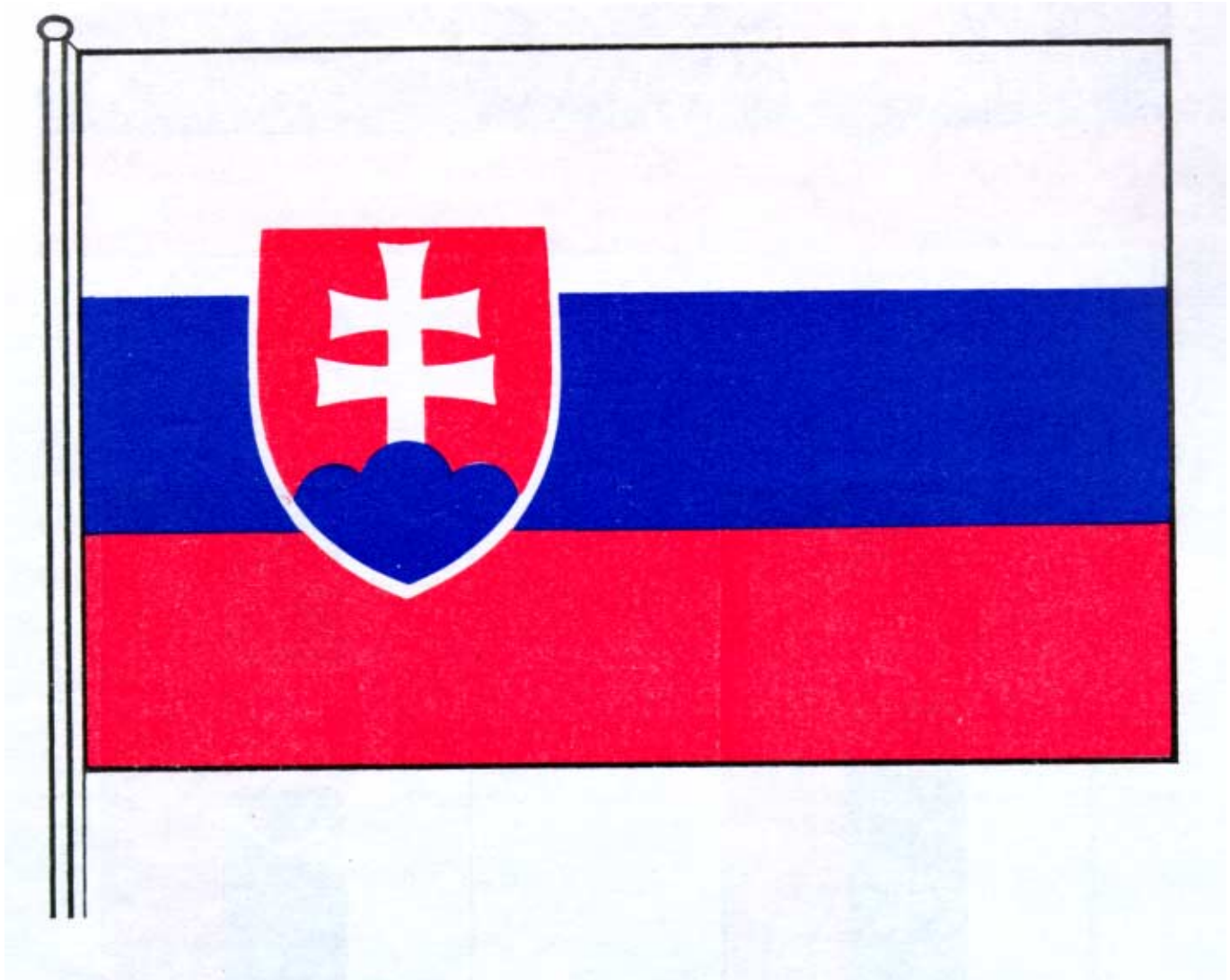
⁸⁾ Trestný zákon (úplné znenie č. 392/1992 Zb.).

⁹⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 472/1990 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 524/1990 Zb.

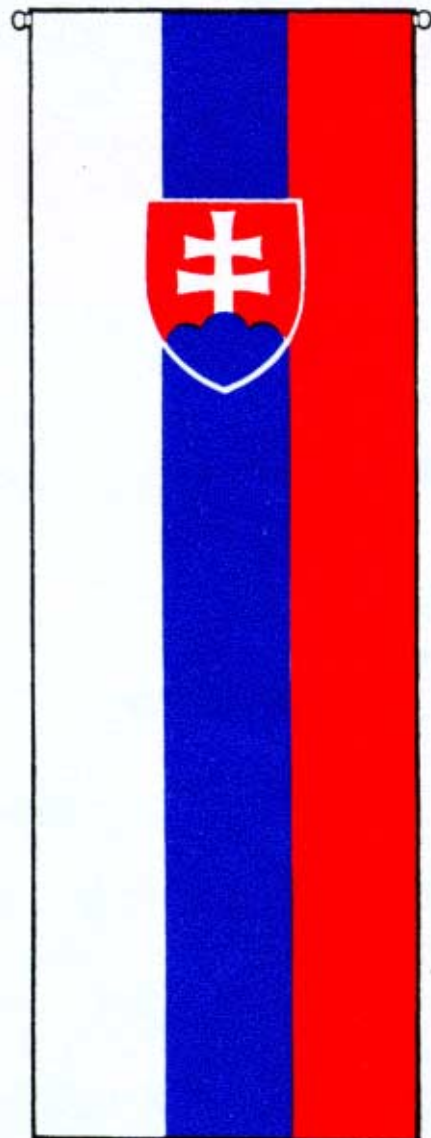
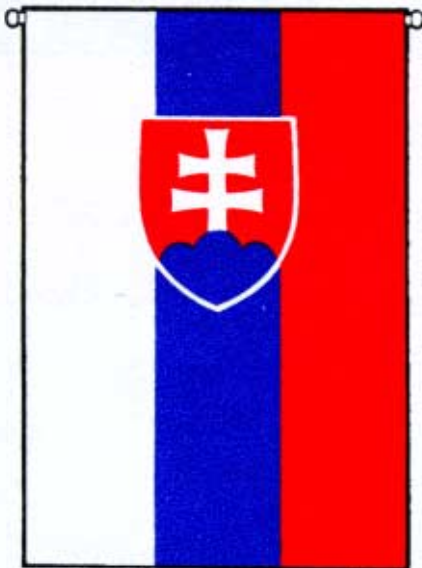
Príloha č. 1

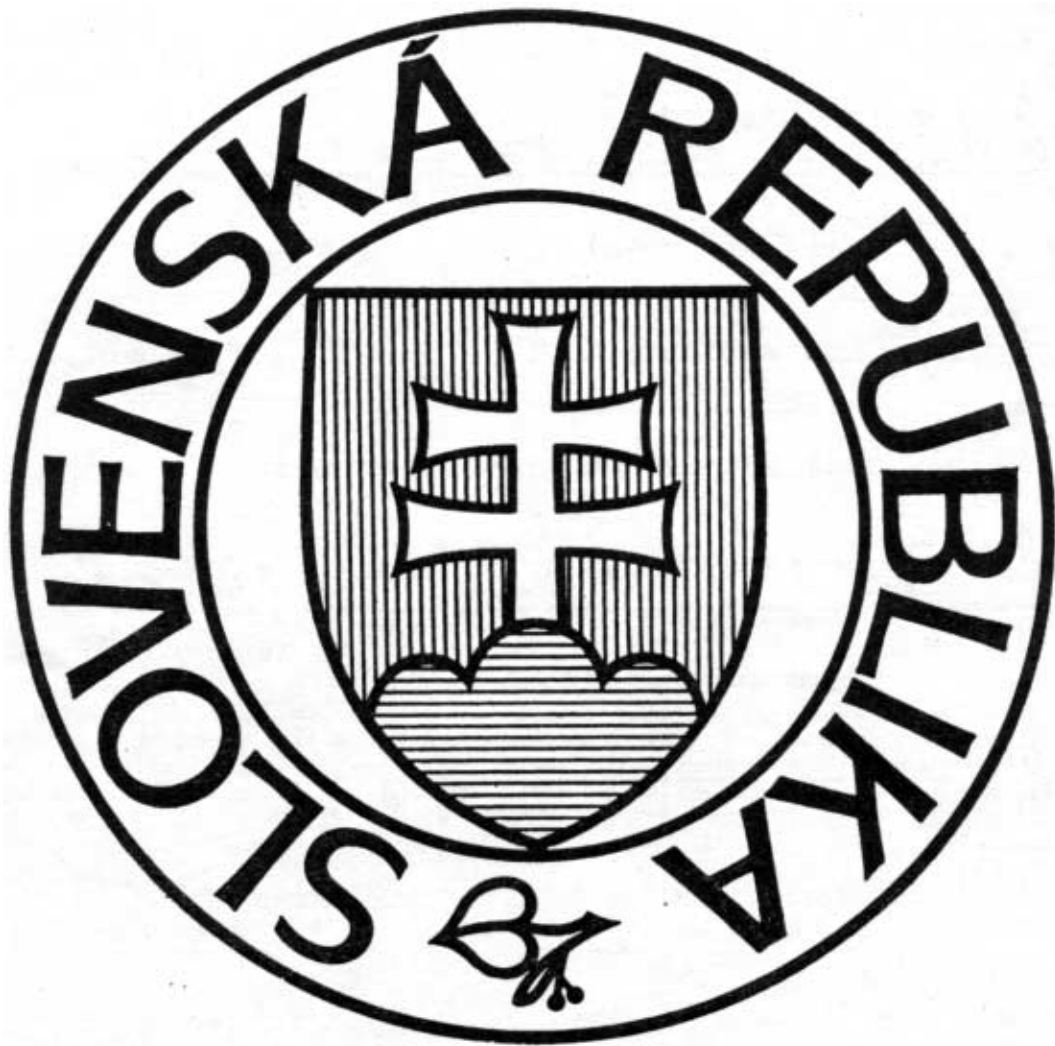
Príloha č. 2

Príloha č. 3

Príloha č. 4

Príloha č. 5

NAD TATROU SA BLÝSKA

Text: Janko Matúška

Risoluto (♩ = 88)

f

Nad Tatrou sa blýska, hromy divo bi - jú,

nad Tatrou sa blýska, hromy divo bi - jú.

Zastav - me ich, bratia, veď sa o - ny stratia,

1. Slováci o - ži - jú. 2. *poco rit.* Slováci o - ži - jú.

Nad Tatrou sa blýska, hromy divo bijú.

Zastavme ich, bratia,

veď sa ony stratia,

Slováci ožijú.

To Slovensko naše posiaľ tvrdo spalo

ale blesky hromu

vzbudzujú ho k tomu,

aby sa prebralo.